

6. Minthogy az átlalás a képpárokon nemcsak mellmagasságban, hanem tetszésszerinti magasságban elvégezhető, alkalom kínálkozik a szerfakihozatal helyes megítélésére.

Az itt közölt eljárás nemcsak önálló felhasználásra alkalmas, hanem részletében az aránylag kis magasságban (800—1200 m) készített légi fényképekről levehető adatok kiegészítésére is a legjobb megoldásnak látszik, amikor a próbaterek helyének kiválasztását és a takarásból származó hiba kompenzálására a törzsszámlálást a légi képen végezzük. — Nagy jövője lehet erdőgazdasági szempontból a földi eljárás mellett a kis magasságból helikopterről készített légi sztereo-képpároknak.

Miképpen támogassa az erdészeti kutatás a mezőgazdasági termelés fejlesztését?

LÁDY GÉZA

Az Erdészeti Tudományos Intézet igazgatója

A kapitalista rendszerben a mezőgazdasági termelés fejlesztését elősegítő erdészeti tevékenységről, vagy ilyen célt szolgáló erdészeti tudományos előkészítő munkáról, néhány elszigetelt kivételtől eltekintve, nem lehetett beszélni. Az a mélyreható és történelmi jelentőségű változás, amely a magyar parasztság helyzetében a felszabadulás óta végbement, és mint gazdasági és kultúrforradalom napjainkban is folytatódik, erdészeti kutatásunkat és a gazdasági célú fásítást újabb, egyre szélesedő feladatok elé állítja. Az Erdészeti Tudományos Intézet a nagyszerű szovjet példa nyomán foglalkozik a *mezővédő erdősávok rendszerének hazai alkalmazásával*. Kutatja ennek táji, sajátos viszonyainkra alkalmas megoldásait és módszereit. Vizsgálja és évről évre értékeli egyes régi telepítésű erdősávoknak a mikroklímára és a mezőgazdasági termelésre gyakorolt hatásait. Néhány újonnan telepített erdősávrendszer hasonló hatásainak hosszú időn át való megfigyelése a szarvasi Öntözési és Talajjavítási Intézettel és a sopronhórpácsi kísérleti gazdasággal együttműködésben most vette kezdetét. Az Erdészeti Tudományos Intézet által kialakított tervezési és módszertani irányelveket a fásítások tervezésére hivatott szervek gyakorlatba vették és alkalmazzák.

Az Erdészeti Tudományos Intézet ugyancsak 1949 óta beható módszertani kutatást végzett a leromlott síkvidéki és dombvidéki legelők *mezővédő erdősávokkal való feljavítására is*. Az ország *hat különböző típusú legelőjére mintatervet készített*, s ezek végrehajtása folyamatban van. Ezek a legelők bemutatató területeknek tekinthetők, hogy példájuk és a kivitelezés közben szerzett tapasztalatok alapján a tudományosan kidolgozott helyes módszerek szerinti rendszeres legelőfásítás megindulhasson. E kutató munkáról összefoglaló dolgozat készült, s alkalmas arra, hogy mint gyakorlati kézikönyv, a legelőgazdák és fásítók hasznos vezérfonalává váljék.

Az említetteken kívül mind az ERTI, mind az Erdőmérnöki Főiskola egyes tanszékei számos kutatást folytattak a *mezőgazdasági művelésre alkalmatlan területek eredményesebb fásítását elősegítő megoldások ki-*

dolgozása érdekében. A mostoha homoki termőhelyeket jobban tűró fenyő- és nyárfajok kinemesítése, a célravezető agrotechnikai, táplálkozás-fiziológiai, talajjavító és erdőművelési eljárások megállapítása érdekében számos kísérlet történt és van most is folyamatban. Ugyancsak hasonló kutatómunka folyik a szíkes területek, a föld- és sziklakopárok eredményes fásítási és erdősítési eljárásainak kidolgozása, valamint az ehhez alkalmas fa- és cserjefajok kiválasztása és csemetenevelési módszerük megállapítása érdekében.

Megindult és egyre szélesebb mederbe terelődik a fásításhoz alkalmazott *fa- és cserjefajok termőhelyigényének kutatása és a termőhelyfeltárás módszertanának kidolgozása* is.

Ha, azonban a felsorolt munkákat és azok eddigi eredményeit a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége és a Minisztertanács által a mezőgazdasági termelés fejlesztése érdekében hozott határozat szemléletéből nézzük és összemérjük a magyar erdészeti kutatásra váró új feladatokkal, azt fogjuk találni, hogy az eddigi munka csak első lépés volt és ezen a téren még igen sokat kell tennünk. Hogy mit és milyen módon, azt megkísérlem az alábbiakban vázolni.

A mezőgazdaság fejlesztését az erdőgazdaság és a fásítás akkor szolgálja eredményesen, ha részére minél előbb több fát és egyéb terméket szolgáltat, ezenkívül pedig a szél- és aszálykár leküzdése által terméshozó és egészségügyi hatását minél teljesebben fejti ki. Ezek közül a kívánalmak közül az elsőt főleg a meglévő erdők minőségének és termőképességének fokozásával, a másodikat elsősorban új erdők és védőfásítások telepítésével érhetjük el. A magyar erdészeti kutatásra váró feladatokat tehát ebben a megosztásban tárgyalom.

I.

Az erdőgazdaságnak, hogy a mezőgazdasági termelés fejlesztésének fokozódó igényeit sikeresen kielégíthesse, elsősorban sajátmagát kell minőségileg lényegesen fejlesztenie. Fej kell számolnia a kapitalista, rablógazdálkodás maradványait: a rontott erdőket, felújítatlanul maradt vágásterületeket; el kell tüntetnie a talajukban, összetételükben, szerkezetükben hibás vagy megromlott, gyenge termőképességű erdőket; végre kell hajtani az ápolóvágásokat. Állományátalakítással, fafajcserjével, alátelepítéssel, helyes vágási és ápolási módszerekkel meg kell javítani erdőtalajaink, faállományaink szerkezetét és összetételét. Ez a mikroklíma és a talaj megjavulása, a baktériumélet és humuszképződés útján végül is az erdők nagyobb termőképességére vezet. A dombvidéki és hegyvidéki lejtős területek erdőinek zártabb, többszintű növényzettel való borítottsága, talajának kedvezőbb szerkezete, nagyobb humusztartalma és vízbefogadóképessége a csapadékvíz-felvételt segíti elő, elejét veszi az árvizeknek és talajleemosásnak, amellet pedig biztosítja az alantabb fekvő kultúrterületek egyenletesebb vízellátását.

Ha a röviden felemlített célok eléréséhez vezető eljárások sokaságát átgondoljuk, előttünk állnak erdészeti kutatásunknak az erdők minőségi fejlesztésére irányuló azok a feladatai, melyeknek folyamatos kutatása és megállapítása útján olyan eszközöket és módszereket adhat az erdőgazdaság kezébe, melyek alkalmazása az erdők egyre fokozódó termőképességéhez vezetnek.

A sokrétű kutatási feladatok közül ki kell emelnem az erdészeti fajnemesítést, a nagy fatömeget adó, szárazabb hazai viszonyainkhoz alkalmazkodó nemesnyárhíbridek előállítását és a jó ipari tulajdonságú hazai nyár ökotípusok kiszelektálását. Ide sorolhatjuk a szárazságtűrő erdeifenyő kinemesítést, valamint az egyes helyeken már bevált külföldi fafajok telepítésének szélesebbkörű kikísérletezését is. Ilyenek pl. az *Abies normanniana*, az *Abies concolor*, *Abies grandis*, *Pinus maritima*, *Chamaecyparis lausoniana* stb. (A duglászfenyő már kísérletezést nem igényel, s mint bevált fafaj bátran telepíthető.) Az erdeifenyő és egyes nyárfajok nehezebb körülmények közti telepíthetősége érdekében tovább kell folytatni a mikorrhiza-gombák mesterséges elszaporításának kutatási munkáit is.

Az erdészeti kutatómunkában igen komoly helyet kell elfoglalnia az állomány szerkezeti vizsgálatoknak. Ezek által olyan megállapításokhoz és módszerekhez juthatunk, amelyek utat fognak mutatni a monokultúrák és egyszintű állományok nagy részének helyes felszámolására és a termőhelyet mind térkihasználási, tehát gazdasági, mind pedig talajvédelmi, mikroklímajavítási és biológiai szempontból jobban hasznosító többszintű elegyes állományok kialakítására vezetnek.

Erdészeti kutatásunknak a jövő faállománya helyes kialakítása és fenntartása szempontjából nem csekélyebb feladata a célszerű állománynevelési eljárások kidolgozása. Az egészen fiatal korban megkezdett és következetesen lefolytatott tisztítások kedvező hatása az állomány egész életét végig kíséri, és jobb, bőségebb fatermésben jelentkezik. Ugyanígy a kezdetben elkövetett hiba évtizedekkel később a véghasználat során bosszulja meg magát. A mérsékelt és gyakori gyérítés helyesen alkalmazott módszereivel biztosítani tudjuk az adott területre nézve legjobb minőségű és legnagyobb fatömeg, illetve a népgazdaság által kívánt választékok megtermelését. Az egyes fafajokra és állománytípusokra legalkalmasabb ápolóvágások módszereinek kutatása terén eddig hazánkban kevés kezdeményezés történt. Ennek megoldása kutatóink egyik legsürgetőbb feladatát képezi. A helyesen alkalmazott ápolóvágások elvégzéséből több karó, dohányyszárítórúd és egyéb vékony faanyag jut mezőgazdaságunknak.

Az erdészeti minőségfejlesztéshez tartozik az ültetési anyag minőségének megjavítása, a termőhelynek megfelelő származású mag és a tájon belül nevelt, méreteiben megfelelő, fejlődőképes csemete alkalmazása. Az e téren már megindított tudományos munka: a faállományok magtermelésre való kijelölése és tervszerű gondozása, a magvak helyes gyűjtése, kezelése, pergetése és tárolása az erdőfelújítás minőségének korszerű, helyes alapokra fektetése terén éppen úgy sokat fog lendíteni, mint a helyes csemetenevelési eljárások és csemeteszabványok tudományos megállapítása. Ezeknek a céloknak az eléréséhez az iránymutató tudományos eljárások megállapítása erdészeti kutatásunknak szintén igen komoly feladata.

Az erdők minőségjavítása nem képzelhető el a felújítási és telepítési eljárások módszereinek és technikájának korszerűsítése, megjavítása nélkül. A talaj termőképességét legjobban biztosító természetes felújító vágásmódok kiterjesztése, a tarvágás minél kisebb területre való visszahozása, a talajelőkészítés és mesterséges telepítés eljárásainak tökéle-

tesítése, a fiatalos jó fejlődéséhez szükséges biológiai és mikroklímátikus feltételek megteremtése mind olyan kérdések, amelyek terén az erdészeti tudományos kutatókra még számos feladat megoldása vár. Mindezeket a különböző erdőgazdasági tájak sajátos viszonyaira és állomány-típusaira külön-külön kell vizsgálniok és megállapítaniok.

Sok a teendő az erdővédelmi kutatás munkaterületén is. A cserebogár veszedelmes elszaporodása parancsolóan követeli az ellene való biológiai, vegyi és mechanikai védekezés célravezető módszereinek fokozott kutatását. De nagy figyelmet kell fordítani a nyárok veszedelmes kéregfekélyes megbetegedéseire is. Meg kell találni kórokozóját és a védekezés eredményes módját. Ezekon kívül a fenyőcsemete-dőlés, a fenyőgyökérrontó gomba és számos más biológiai kártevő ellen kell megtalálnunk a kár megelőzésének és leküzdésének gazdaságos és gyakorlati eljárásait.

Az emberi kártételek csökkentése érdekében fokozni kell a felvilágosító propagandát, és az iskolai oktatástól kezdve *be kell oltani dolgozó népünk lelkébe az erdő szeretetét és megbecsülését.*

A meglévő erdők jobb és gazdaságosabb kihasználása a mellékhaszonvételek fokozottabb alkalmazását is megköveteli. Az állattenyésztés érdekeit hatékonyan szolgálhatja egyes — az erdőből nyerhető — olyan takarmányfélék alkalmazásának tudományos feltárása, amelyeket ezideig alig, vagy egyáltalában nem használtunk fel. Ezek vitamin- és tápanyagtartalmának, valamint tömeges előállításuk és kezelésük módjainak tudományos kutatása és felderítése által állattenyésztésünk aszályos, takarmányban szűk esztendőkből értékes tartalékhoz juthat. Így pl. az akác leveles hajtásainak, a kecskefűz, nyár, egyéb fűzek, tölgy és cserleveleinek a tisztítások alkalmával való összegyűjtése és silózása révén a juhok és egyéb kisebb igényű háziállatok téli takarmányozásához alkalmas póttakarmány nyerhető. Ebben a tekintetben a vadtakarmányozás vonatkozásában végzett kutatások figyelemreméltó eredményt mutatnak. (Lásd ERTI, 1951. évi évkönyvében.)

Hasonlóképpen foglalkozni kellene az erdőkből és fásításokból nyerhető fa- és cserjémagválti vetésre fel nem használt feleslegeinek takarmány-nyerésre való fordításával. A fülledékeny, kényes, feldolgozatlan állapotban kockázatosan szállítható és tárolható tölgy- és csermakkot megfelelő szárítási, vagy egyéb tartósítási eljárással feldolgozótelepeken meg kellene őrölni, vagy darálni, hogy veszteségmentesen és esetleg kellemetlen ízétől és káros hatású tannin tartalmától is megszabadítva könnyen emészthető, szívesen vett erőtakarmánnyá váljék. Érdemes volna az ehhez vezető eljárások tudományos kutatását elvégezni.

Hasonlóan foglalkozni kellene a felesleges akác- és szofóramag és hüvely, esetleg egyes más fák és cserjék magjai takarmányozási célra való alkalmazásának tudományos vizsgálatával. Az illóolajtartalmától megfosztott borókamag szívesen fogyasztott édes takarmány. A hasonlóan kezelt fenyőtű nagy tömegű, keveréssel valószínűleg felhasználásra alkalmas takarmányt fog adni. Ezek vizsgálata és a feldolgozás gazdaságos módjának megállapítása erdészeti, mezőgazdasági és vegyipari kutatóink figyelmére érdemes.

Az ERTI távlati kutatási feladatai között kihatásaiban kétségtelenül legfontosabb jelentősége a domb- és hegyvidéki lejtős területek erdősültségi viszonyai és az alattuk elterülő országrészek vízellátottsága és árvízjárása közötti összefüggések tanulmányozásának volna. Ezt a hatalmas feladatot természetesen nem egyedül, hanem a vízügyi, öntözési tudományos intézetekkel és a baráti országok hasonló intézeteivel vállaltatva kellene elvégezni. A jelentkező problémák kedvező megoldása távlatilag nem kisebb kérdés előbbrevitelét jelentené, mint a magyar medence öntöző, ipari, energiatermelő és hajtóvízzel való ellátását.

II.

A mezőgazdasági termelés fejlesztésének másik fontos eszköze a szél- és aszálykárók, valamint a vízerózió leküzdését szolgáló *védőfásítások* tudományosan megalapozott tervszerű elvégzése. Ide tartoznak a mezőgazdaság és a benne dolgozó parasztság fában mutatkozó szükségletének gyors és eredményes kielégítését szolgáló hullámtéri, vízfolyásmenti és egyéb fásítások is. Ezen a téren nem kell új utat taposnunk, fényszóróként világít előttünk a Szovjetunió 15 éves fásítási tervének nagyszerű példája. Erdészeti kutatásunk feladata, hogy a szovjet tudósok és gyakorlati fásítók gazdag tapasztalatainak sajátos és táji viszonyainkra való alkalmazhatóságát, és a tervezés és végrehajtás irányelveit megállapítsa.

A sokrétű feladatok részletezésére e rövid cikk keretében nem térhetünk ki, ezért csak a legfontosabb teendők felsorolására szorítkozhatom:

1. Folytatni kell a mezővédő erdősávok rendszerének sajátos táji viszonyainkra — elsősorban a laza homok- és kotutalajokra való módszertani kidolgozását, legmegfelelőbb szerkezetük, fafajaik, szélességük és egymástóli távolságuk kialakítását. Meg kell állapítani telepítésük és ápolásuk legmegfelelőbb eljárásait. A mikroklímára, hóvisszatartásra, vízgazdálkodásra és mezőgazdasági terméshozásra gyakorolt hatásukat tovább is meg kell figyelni. Az erre irányuló méréseket rendszeresebbé kell tenni és ki kell terjeszteni a különböző szerkezettel újonnan telepített erdősávokra is.

2. A dombvidéki, lejtős mezőgazdasági területek talajának a vízerózió elleni védelme és vízgazdálkodásuk megjavítása érdekében kutatómunkát kell megindítani a rétegvonalak mentén vezetett egyszerű és sáncolással kombinált erdősávok alkalmazására. Kutatni kell ezek optimális szerkezetét, fafajait és összetételét, szélességét, valamint a különböző lejtőkhoz képest egymástól való távolságát. Meg kell állapítani településük tervezésének és megvalósításának legmegfelelőbb gazdaságos eljárásait.

3. Az ország legelőállományának feljavítása érdekében gondoskodni kell arról, hogy a legelőket általában erdősávokkal szegélyezzék, szakaszokra bontásuk is mindenkor erdősávokkal történjék, a vízmosásokat, köves, sovány gerinceket és meredek részeket pedig beerdősítsék. Ennek a feladatnak gyakorlati végrehajtása érdekében az Erdészeti Tudományos Intézet által már kidolgozott tervezési és végrehajtási elveket kell alkalmazni. *A legelőfásítás kézikönyvét könyv alakban ki kell adni, az elkészített mintaterveket pontosan végre kell hajtani és ezeket a fásítók*

legelőket bemutató mintaterületekké kell tenni. Kívánatos volna, hogy ezek alapos tanulmányozása a legelőrendezés és fásítás előtt minden község számára lehetővé váljék és követendő példaként minden járásban létesítsenek egy-egy ilyen fásított mintalegelőt. Az Erdészeti Tudományos Intézet feladata, hogy ezek tervezését szaktanácsadással elősegítse és egyes súlypontosabb mintaterveket tudományosan felül is vizsgáljon.

A legelőfásítás irányelvei öntözéses legelőkre még nincsenek megállapítva. A mezőgazdálkodás fejlesztése megkívánja, hogy az egyre kiterjedtebbé váó öntözéses legelőgazdaságok számára az alkalmazandó fásítások tervezési és telepítési módszerei minél előbb kidolgozásra kerüljenek. Ez a feladat sürgős és az erdészeti kutatásra vár, amihez az Öntözési és Talajjavítási Kutató Intézet segítségét és együttműködését várja.

4. A tiszalöki öntözőrendszer kiépülése és az ország többi öntözött területének nagymértékű emelkedése előtérbe állította, hogy az öntözőcsatornák mindkét oldalán és az öntözött mezőgazdasági táblák szegélyein mindenütt gyorsnövésű fákból fasorokat és keskenyebb erdősávokat kellene telepíteni. Ezek a fásítások nem csupán a szél és ezáltal az öntözővíz elpárolgásának, valamint a hullámverés károsításainak csökkentésével fejtenék ki hasznos hatásukat, hanem néhány év múlva igen komoly mennyiségű és értékű szerszámfát, épületfát, tűzifát és műszaki felhasználásra alkalmas rőzsét szolgáltatnának. Ilyen fás kultúrákat azonban nemcsak a mesterséges öntözőrendszerekben és víztárolók, halastavak szegélyén lehet telepíteni, hanem az ország valamennyi természetes vizeirei, patakjai, folyói és tavai mentén. A mezőgazdasági termelés legcsekélyebb sérelme nélkül fűz-, nyár-, égerfa-sorok és keskenyebb erdősávok növekednének fel a réteket és legelőket átszelő vízfolyások mentén. Ezek partjai amúgysem állnak intenzív művelés alatt és többnyire kaszállással hasznosulnak. A fásítás kedvező mikroklímatis hatás a fűtermést csak javítaná. Ezeknek a vízmenti fásításoknak óriási mezőgazdasági jelentősége van. Tíz- és tizezer kilométerre kiterjedő hosszuk, gyors fatömeghozamuk a mezőgazdaság fa-problémáját 15—20 év alatt megoldaná. Az erdészeti kutatás az öntözött és vízparti területek fásításának módszertani kutatásával eddig nem foglalkozott. Itt az ideje, hogy ehhez is hozzáfogjon. A szovjet kutatások megállapításai, egyes meglévő vízparti fásítások fiziológiai, egészségi és fejlődési viszonyainak tanulmányozása és új kísérletek tanulságai alapján ki kell dolgoznia az ilyen jellegű fásítások tervezésének és elvégzésének legcélravezetőbb módszereit és megoldását. Ezenkívül — a fásított legelőkhöz hasonlóan — elsősorban az öntözött és bővíző országrészekben bemutató fás kultúrák tervezéséhez és helyes megtelepítéséhez kell tudományos útmutatást nyújtania.

5. Az erdészeti kutatásnak következetesen kell folytatnia kísérleteit a talajpusztulás megfékezésére: a föld- és sziklakopárok sikeres fásítási eljárásainak kidolgozására. Egy-egy fontos mezőgazdasági területre, vagy vízgyűjtőre nézve ki kell dolgoznia a további károsodást megelőző és fokozatos javulást biztosító eljárásokat. Ilyenek pl. a tokaji hegy, a Hernád-völgy és a Rakacavölgy fásítással való feljavítására irányuló kutatómunka, vagy a tarnamenti kopárok megkötése. E nehéz és szívós küzdelmet igénylő erdészeti feladat sikeres megoldásához az erdészeti kutatásnak kell a helyes irányt megmutatnia. A tudományosan kidolgozott módszerek gyakorlati felhasználása végül is nemcsak sokszor tízezer holdra

menő területen fogja megállítani a talajpusztulást, hanem megelőzi azt a súlyos veszélyt, amit a kopárokról az alább fekvő kultúrterületekre hirtelen lezúduló víz rombolása, a folyók medreinek feliszapolódása és a kiegyen ítetlen vízgz dállkodással járó talajvízszint-süllyedés jelentenek.

6. Mindazt, amit az erdők minőségi fejlesztésével kapcsolatban az erdészeti fanemesítésről, magtermelésről, csemetenevelésről, telepítésről és ápolásról a fentiekben elmondottunk, nagyrészt a mezőgazdasági jellegű és védő fásításokra nézve is alkalmazni kell. Az ezzel összefüggő erdészeti kutatómunkának tehát ki kell terjeszkednie a mezővédő erdősávok, legelővédő fásítások erodált, öntözött és mezőgazdasági műveléssel nem hasznosítható valamennyi területék fásításának kérdéseire is. A minőségfejlesztést tehát nemcsak a meglévő, hanem az újonnan telepítendő valamennyi erdőre és fásításra kell értelmezni. Különösen nagy jelentőségűek a rossz vízgz dállkodású, tápanyagszegény homokterületek aljtrágyázására irányuló kutatások, a szárazságtűrő fajok kinemesítése, a legcélravezetőbb gépesített agrotechnikai eljárások megállapítása és a tájnak megfelelő származású magból kelt csemeték nevelési módszereinek kidolgozása.

7. Az erdészeti kutatás eredményesen segítheti a mezőgazdasági termelés fejlesztését azáltal is, ha a káros rágesálók és rovarok biológiai leküzdéséhez ad támogatást számára. A rovarokat pusztító fogoly és fácán mesterséges tenyésztési eljárásainak hazai kikísérletezése világviszonylatban is jelentős eredmény: A baglyoknak, vörösvéreseknek és énekes madaraknak a mezőgazdasági földeket tarkázó facsoportokban, erdősékekben és erdősávokban való megtelepítése, a fogoly és fácán nagyobb mértékű elterjesztése meg tudná oldani az ürge-, pocok-, egér- és rovarkárok sikeres leküzdését. A Szovjetunióban erre vonatkozó kutatások megdöbbentő számokat mutatnak; helyszúke miatt itt csak néhány jellemzót közölhetek. *Spangenberg* szerint a fogoly- és fácánállomány csökkenése esetén mindannyiszor megfigyelték a Szovjetunióban a káros rovarok nagyfokú elszaporodását. A fogoly táplálékának 89 százaléka, a fácánénak 62 százaléka mezőgazdaságilag káros rovar. *Uszpenszkij* szerint egy seregélypár egyetlen nyári napon kb. 600 káposztalepke-hernyót hord fiókáinak. *Blagoszklonov* szerint egy véresecsalád napi tápláléka 9 ürge és 8 egér. Egy réti fülesbagoly a nyár folyamán kb. 1000 egeret pusztít el, amivel egy tonna gabonát ment meg. Az egyéb külföldi és hazai kutatások is megfontolásra intő számokat eredményeznek a rovar- és rágesálókárok méreteiről. Pl. a Növényvédelmi Kutató Intézet csupán a lucerna-termésben a rovarok által okozott kár értékét évi 300 millió forintra becsüli. Az Erdészeti Tudományos Intézet feladata, hogy tanulmányozza az erdősávokban és mezőgazdasági területek közé ékelődő erdőkben megtelepítésre számításba vehető fajok életkörülményeit, szaporodás-biológiáját és megállapítsa sikeres megtelepítésük irányelveit. Erre a célra külön szaporító telepek felállítása kívánatos. A kérdés általában jóval több figyelmet érdemelne, mint amit eddig ráfordítottunk.

8. A méhészet fejlesztése azt kívánja, hogy tavasztól ősziig egymást követően virító fákból és cserjékből bőséges méhlege'ő álljon méhészeink rendelkezésére. Az erdészeti kutatásnak támogatni kell ezt a törekvést és a különböző rendeltetésű fásítások irányelveinek és módszereinek tuda-

mányos kidolgozásánál gondoskodni kell arról, hogy a telepítések tervezésekor a más-más időpontokban mézelő fajok megfelelő mértékben szerepeljenek. Foglalkozni kellene egyes fák- és cserjék mézelő-képességének kutatásával, fel kellene deríteni, mi az oka, hogy pl. a hárs egyes alföldi termelőhelyein nem terem mézet. Továbbszaporítás céljából fel kellene kutatni a más-más időben, vagy többször virító akác-fajtákat és egyéb mézelő fákat, és meg kellene állapítani sajátos tulajdonságaikat, használhatóságukat és termőhelyi igényüket a legmegfelelőbbek telepítési módszereivel együtt.

9. A mezőgazdasági termelés fejlesztésével sok helyen fog felmerülni az az igény, hogy az erdőgazdaságok szolgáltatassanak tömeges mennyiségben szőlőkarót, paradicsomkarót, dohányszárítórudat, komlópóznát, rőzsét, vagy fonóanyagot. Ennek a hamarosan jelentkező rendkívül szükségletnek a kielégítésére megfelelően fel kell készülni. Az erdészeti kutatásnak szaktanácsadásaival kell segítséget adnia a feladat sikeres megoldásához: hol, miképpen, milyen talajelőkészítési és telepítési technikával lehet átmeneti időre sikeresen befásítani erre a célra egyes nélkülözhető, mezőgazdaságilag kevésbé hasznosítható területeket, vagy állandó használatra berendezni egyes árkos, gödrös, hepe-hupás, vagy vízparti részeket.

A felsoroltakon kívül bizonyosan még számos olyan lehetőség fog nyílni, amellyel mezőgazdasági termelésünk fejlesztését az erdészeti tudományos kutatómunka támogatni tudja. Ebben a tekintetben szükségesnek tartom az erdészeti és mezőgazdasági kutatóintézetek és főiskolák közti szoros együttműködés kialakítását.

Az új és szétágazó feladatok sikeres és gyors elvégzéséhez az erdészeti kutatómunka kiszélesítése szükséges. Hibának tartom, hogy a mezőgazdasági termelés fejlesztésére vonatkozó országos tanácskozásba és a fejlesztési programtervezet elkészítésébe az erdészeti kutatókat nem vonták be, De még most sem késő. A felvetett kérdések nagy népgazdasági jelentőségénél fogva sort kell keríteni a javasolt kutatási program részletes letárgyalására és *meg kell teremteni a kutatómunka gyors megindításának minden feltételét.*

A mezőgazdasági termelés fejlesztésével összefüggő erdészeti kutatási és gyakorlati feladatok eredményes végrehajtása széleskörű, jól szervezett propagandát és társadalmi támogatást feltételez. Nagy fontossága van a meggyőzésnek, a fa, az erdő jelentősége megismertetésének. Szükséges, hogy szeretetüket és védelmüket népünk lelkébe oltuk.

Az erdészeti kutatók sikeres munkáját és az eddigi eredményeik közzétesét nagy mértékben segítheti az erdészeti és az agrártudományi egyesületek tagjainak szervezett társadalmi támogatása. Szükséges, hogy ennek céltudatos megindítása és az együttműködés elmélyítése érdekében, ezek közt az egyesületek közt minél előbb jó kapcsolat jöjjön létre.

Meggyőződésem, hogy ha az erdészeti kutatókat az előbbieken vázolt feladataik megoldásában a társadalmi tudományos egyesületek tagjai hatékonyan támogatják, munkájuk értékes eredményekre vezet. Ez pedig nemcsak számukra, hanem az egyesületek minden tagja számára is meghozza azt jóleső megnyugvást, hogy a mezőgazdasági termelés fejlesztéséért becsülettel megtették kötelességüket.